

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA**
**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ОРГАН ПО НЕПОДКУПНОСТИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

INSPECTORATUL DE INTEGRITATE

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 688, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

ACT DE CONSTATARE

Nr. 64/17

mun. Chișinău

06 mai 2020

Inspectorul de integritate al Inspectoratului de integritate din cadrul Autorității Naționale de Integritate, Andrian FETESCU, examinând materialele dosarului de control privind respectarea regimului juridic al incompatibilităților, inițiat în privința dl Țarnă Marian, identificat prin IDNP: [REDACTED], cu domiciliu [REDACTED], *specialist în probleme de construcții, drumuri și locuințe, arhitect în cadrul Primăriei or. Glodeni, (în continuare persoana supusă controlului)*, în temeiul *art. 35 din Legea nr. 132 din 17.06.2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (în continuare Legea nr. 132/2016)*, a întocmit prezentul act de constatare, prin care,

A STABILIT:

La originea, dosarului de control se află examinarea sesizării nr. 92/19 care la data 18.12.2019 a fost înregistrată în cadrul Autorității Naționale de Integritate (*în continuare ANI*) și repartizată aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor.

Potrivit *art. 30, alin. (1) din Legea nr. 132/2016*, „*sesizările depuse de persoanele fizice sau de persoanele juridice de drept public sau de drept privat, precum și cele din oficiu se înregistrează imediat și se repartizează aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor*”.

În susținerea sesizării, autorul pretinde precum că, dl Țarnă Marian nu și-a soluționat în termenul stabilit, situația de incompatibilitate, survenită ca urmare a deținerii concomitente a funcției publice (*specialist în probleme de construcții, drumuri și locuințe, arhitect în cadrul Primăriei or. Glodeni*.) și a mandatului de consilier în cadrul Consiliului raional Glodeni.

Examinând admisibilitatea sesizării, inspectorul de integritate stabilește că a fost sesizat în corespundere cu prevederile *art. 76 din Codul administrativ*, sesizarea ține de competența Inspectorului de integritate din cadrul ANI, iar aspectele abordate de către autorul sesizării, nu au constituit anterior obiect al controlului în sensul *Legii nr. 132/2016*.

Conform, *art. 31 și art. 37 din Legea nr. 132/2016*, inspectorul de integritate efectuează verificarea prealabilă a acesteia, în termen de 15 zile de la data repartizării sesizării.

În cadrul verificării prealabile, inspectorul de integritate verifică respectarea condițiilor de formă și conținut ale sesizărilor și existența bănuielii rezonabile privind încălcarea regimului juridic al incompatibilităților.

Verificarea prealabilă include validarea datelor din declarațiile de avere și interese personale

prin intermediul sistemului informațional *e-Integritate* a subiectului controlului.

Se menționează că, stabilirea **situației de incompatibilitate** derivă din noțiunea acesteia, care potrivit *art. 16 din Legea nr. 133 din 17.06.2016 privind declararea averii și intereselor personale (în continuare Legea nr. 133/2016)*, prevede că: „**subiectul declarării se află într-o stare de incompatibilitate în cazul în care pe lângă funcția publică sau de demnitate publică deține/exercită simultan o altă funcție, calitate sau activitate, fapt care este interzis prin Constituția Republicii Moldova și/sau prin alte acte legislative**”.

Reieșind, din materialele dosarului și a sistemului E-Integritate se constată că, la data de 07.02.2019 persoana supusă controlului a depus declarația anuală de avere și interese personale pentru anul 2018, indicând că ocupă funcția de specialist în probleme de construcții, drumuri și locuințe, arhitect în cadrul Primăriei or. Glodeni.

Din declarațiile de avere și interese personale se atestă că persoana supusă controlului a ridicat venituri sub formă de „salariu” în mărime de 70 426,04 lei în cadrul Primăriei Glodeni și subsidiar venituri sub formă de „indemnizație de consilier” în mărime de 9.950 lei în cadrul Consiliului raional Glodeni. La 07.02.2019 persoana supusă controlului a depus declarația de avere și interese personale pentru anul 2018, indicând că deține mandatul de consilier în carul Consiliul Raional Glodeni. Prin Hotărârea Judecătorei Drochia (sediul Glodeni) a fost confirmat legalitatea alegerilor locale din 20 octombrie 2019 în Consiliul raional Glodeni, unde dl Țărnă Marian i-a fost validat mandatul de consilier raional.

Inspectorul de integritate reține că, regimul juridic al incompatibilităților se aplică categoriilor de subiecți ai declarării, specificați la *art. 3 al Legii nr. 133/2016*. Conform *lit. b) și g), alin. (1) al art. 3 din Legea nr. 133/2016*, subiecți ai declarării averii și a intereselor personale sunt **consilierii consiliilor satești (comunale), orășenești (municipale), raionale; funcționarii publici, inclusiv cei cu statut special.**

Totodată, analizând consecutivitatea cronologică a funcțiilor deținute, precum și a reglementărilor legale aplicabile, inspectorul de integritate reține că, persoana supusă controlului, a devenit subiect al declarării prin prisma *lit. b) alin. (1) al art. 3 din Legea sus citată* la 01.08.2016, odată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale.

Prin urmare, s-a stabilit că **persoana supusă controlului, deține calitatea de subiect al declarării** în sensul *Legii citate supra*.

În această ordine de idei, conturându-se o bănuială rezonabilă privind încălcarea regimul juridic al incompatibilităților, la data de 17 ianuarie 2020, prin procesul-verbal de inițiere a controlului nr. 08/17, a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al incompatibilităților în privința persoanei supuse controlului, sub aspectul deținerii simultane a funcției publice de specialist în probleme de construcții, drumuri și locuințe, arhitect în cadrul Primăriei or. Glodeni și a mandatului de consilier în cadrul Consiliului raional Glodeni.

Totodată, inspectorul de integritate notează că, în cadrul procedurii de control privind respectarea regimului juridic al incompatibilităților, persoanei supuse controlului i-au fost asigurate drepturile garantate de *art. 33 Legii nr. 132/2016*.

Astfel, persoana supusă controlului [...] *are dreptul să ia cunoștință de actele și de materialele dosarului, inclusiv sesizarea depersonalizată, să fie informată despre inițierea controlului, să fie asistată de un avocat sau de un reprezentant pe bază de mandat sau procură, să prezinte datele și informațiile pe care le consideră necesare, să fie informată cu privire la drepturile și obligațiile sale; să conteste, în condițiile legii, actul de constatare emis de către inspectorul de integritate.*

În acest sens, la 20 ianuarie 2020 în adresa persoanei supuse controlului a fost expediată scrisoarea nr. 04-17/138, conform avizului nr. DS2032973367AS, prin care a fost informat despre inițierea în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al incompatibilităților și despre drepturile sale.

I. Circumstanțele cauzei și legislația pertinentă ce reglementează incompatibilitatea funcției publice

1) Materialul probator administrat

Inspectorul reiterează că, controlul privind respectarea regimului juridic al incompatibilităților în privința persoanei supuse controlului, vizează constatarea stării de incompatibilității nesoluționate.

Sub acest aspect, în ordinea prescrisă de dispozițiile *art. 20, alin. (1), lit. a) - d), art. 32, alin. (3)-(5) și art. 37, alin. (2) din Legea nr. 132/2016*, au fost consultate date din registrele informaționale de stat, precum și solicitate autorităților competente, informații și documente necesare desfășurării controlului.

Așadar, analizând informația acumulată și materialele prezentate de către autoritățile competente s-a stabilit cu certitudine că, persoana supusă controlului s-a aflat în stare de incompatibilitate nesoluționată, prin deținerea simultană a funcției publice de specialist în probleme de construcții, drumuri și locuințe, arhitect în cadrul Primăriei or. Glodeni. și a mandatului de consilier în cadrul Consiliului raional Glodeni, fapt confirmat prin următoarele probele.

a) Potrivit, informației parvenite din cadrul Primăriei orașului Glodeni nr. 22 din 06.02.2020, înregistrat în cadrul ANI cu nr. 885 la 11.02.2020, ca răspuns la solicitarea nr. 04-17/201 din 23.01.2020), s-a confirmat precum că:

1. prin, Dispoziția Primăriei orașului Glodeni „cu privire la angajarea în serviciul public” nr. 28 din 03.07.2012, dl Țârna Marian, învingător al concursului pentru ocuparea funcției publice, a fost numit în funcție de specialist în probleme de construcții, drumuri și locuințe, arhitect în cadrul Primăriei or. Glodeni începând cu data de 03.07.2012.

2. prin, procesul-verbal nr.3 din 02.07.2012 a ședinței de concurs pentru ocuparea funcției publice vacante de specialist în construcții, gospodării comunale, drumuri și arhitectură .

b) Potrivit informației Comisiei Electorale Centrale nr. CEC 8/1850, parvenite în urma adresării, solicitării Comisiei Electorale Centrale (ca răspuns la solicitarea nr. 04-17/202 din 23 ianuarie 2020), inspectorul de integritate a stabilit că:

1. prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr.CEC 8/1850 din 30.01.2020, persoanei supuse controlului i-a fost atribuit mandatul de consilier în Consiliul raional Glodeni, acestuia fiindu-i validat mandatul de consilier prin hotărârea Judecătoriei Drochia (sediul Glodeni) unde a fost confirmată legalitatea alegerilor locale din 20 octombrie 2019 în Consiliul raional Glodeni.

2. prin Dispoziția Primăriei Glodeni nr. 163-p, au fost suspendate raporturile de muncă a lui Țârna Marian specialist în probleme de construcții, drumuri și locuințe, arhitect în cadrul Primăriei or. Glodeni, începând cu data de 10.12.2019, în legătură cu alegerea în funcție de vicepreședinte de raion.

3. Depășind termenul prescris de lege pentru soluționarea stării de incompatibilitate, la 09 ianuarie 2020, persoana supusă controlului a depus la Comisia Electorală Centrală, cererea de demisie, prin care anunță depunerea mandatului de Consilier și solicită ridicarea acestuia.

4. prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 3289 din 15 ianuarie 2020, în baza cererii de demisie a persoanei supuse controlului, a fost ridicat mandatul de consilier în Consiliul raional Glodeni.

c) Consultând informațiile din *sistemul e-Integritate*, inspectorul constată că persoana supusă controlului a obținut venituri în cadrul Primăriei or. Glodeni și în cadrul Consiliului Raional Glodeni care, fiind menționate de către acesta în declarația de avere și interese personale depuse atât în calitate de funcționar public cât și în calitate de consilier.

2) Punctul de vedere al persoanei supuse controlului

Potrivit *art. 37 alin. (3) Legii nr. 132/2016*, în cadrul procedurii de control privind respectarea regimului juridic al [...], al incompatibilităților, [...], inspectorul de integritate are obligația de a invita persoana supusă controlului să-și prezinte punctul de vedere printr-o scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin orice alt mijloc care confirmă informarea (telegramă, fax, e-mail etc.).

În vederea asigurării respectării dreptului la apărare garantat, prin scrisoarea nr. 04-17/391 din 06.02.2020, persoana supusă controlului a fost invitată la sediul ANI, pentru a-și prezenta punctul de vedere asupra obiectului controlului enunțat supra.

La 19.02.2020, persoana supusă controlului s-a prezentat la sediul ANI pentru a-și prezenta punctul de vedere, susținând următoarele vis a vis de respectiva situație de incompatibilitate: „ Cu referire la scrisoarea nr.04-17/391 din 06.02.2020 vă informez că în conformitate cu art.7 al Legii nr.768-XIV din 02.02.2000 privind statutul alesului local, tălmăcirea prin Legea nr.263 din 16.11.2012 privind interpretarea art. 7 alin. (1 lit. (c și (d . din Legea nr. 768-XIV din 2 februarie 2000 privind statutul alesului local, funcția pe care am exercitat-o, în cadrul consiliului raionului Glodeni (Consiliul Raional) nu a fost incompatibilă, cu funcția deținută în cadrul primăriei orașului Glodeni” În opinia mea, prin cele expuse mai sus nu am avut careva intenții, de a încălca legislația Republicii Moldova, mai mult ca atât permanent ne consultam, cu oficiul teritorial Bălți al Cancelarie de Stat, din Republica Moldova în urma căreia, ne-a explicat că reprezintă încălcare a legislației cu privire la starea de incompatibilitate.

3) Aprecierea inspectorului de integritate

În contextul circumstanțelor speței în cauză se reține că, examinarea incompatibilității în situația deținerii simultane a funcției publice de specialist în probleme de construcții, drumuri și locuințe, arhitect în cadrul Primăriei or. Glodeni și a mandatului de consilier în cadrul Consiliul raional Glodeni, urmează a fi abordată ținând cont de tratarea expresă a incompatibilităților pentru funcția publică, care are ca fundament raționamentul că, funcționarul public trebuie să fie nu numai independent de orice influențe, dar și să se abțină de la exercitarea unor funcții sau de la desfășurarea unor activități, care, prin natura lor, ar fi în contradicție cu mandatul său, sau care l-ar împiedica în exercitarea acestuia.

Așadar, *alin. (1) al art. 25 din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public (în continuare - Legea 158/2008)*, expres și imperativ stabilesc că „**Calitatea de funcționar public este incompatibilă cu orice altă funcție publică decât cea în care a fost numit.**

Subsidiar, reieșind din *lit. a) al alin. (2) din același articol*, „**Funcționarul public nu este în drept să desfășoare alte activități remunerate, în cadrul autorităților publice, cu excepțiile prevăzute de lege**”. Or, potrivit *alin. (2) al art. 24 din Legea nr. 158/2008*, **funcționarul public este obligat să respecte întocmai regimul juridic al incompatibilităților.**

a) Referitor la argumentele precum că „nu a avut intenția de încălca legislația Republicii Moldova, de asemenea s-a consultat cu oficiul teritorial al Cancelariei de Stat, în urma căreia a explicat că reprezintă o încălcare a legislației cu privire la incompatibilitate”, inspectorul de integritate reține că, este confuză concepția persoanei supuse controlului, precum că în urma consultării cu oficiul teritorial al cancelariei de stat acesta a fost anunțat că reprezintă o încălcare a legislației privind starea de incompatibilitate, or odată ce a fost informat despre încălcarea legislației, subiectul controlului urma să-și soluționeze starea de incompatibilitate.

Pe de altă parte, inspectorul remarcă că, *art. 4 al Legii nr. 158/2008*, reglementează și individualizează sfera de activitate a **funcționarilor publici** din autoritățile publice (centrale și locale), iar *art. 7 al Legii nr. 158/2008*, explicit și clar precizează clasificarea funcțiilor publice, care la rândul său sunt: **funcții publice de conducere de nivel superior; funcții publice de conducere; funcții publice de execuție.**

Într-o altă accepțiune, inspectorul de integritate atrage atenția că, nu poate fi cumulată funcția publică cu calitatea de consilier, din perspectiva în care dispozițiile *lit. c), alin. (2) al art. 25 din Legea nr.158/2008* expres stipulează că: „*Funcționarul public nu este în drept să desfășoare alte activități remunerate: prin contract individual de muncă sau prin alt contract cu caracter civil, în cadrul societăților comerciale, cooperativelor, întreprinderilor de stat sau municipale, precum și al organizațiilor necomerciale, din sectorul public sau privat, a căror activitate este controlată, subordonată sau în anumite privințe este de competența autorității în care el este angajat, cu excepția activităților științifice, didactice, de creație, de participare în proiecte de dezvoltare în domeniul de competență în cadrul autorității în care este angajat și de reprezentare a statului în societățile economice. Modul de cumulare a acestor activități cu funcția publică se stabilește de Guvern;*”, iar cumularea de către funcționarului public se permite doar în limite prescrise de *alin. (3) al art. 25 din Legea nr.158/2008*, potrivit căruia: „*Funcționarul public poate cumula, în cadrul autorității publice în care își desfășoară activitatea, atribuțiile funcției sale cu atribuțiile funcției publice temporar vacante, fapt confirmat prin actul administrativ al conducătorului*”.

Interdicția, cumulului de funcții publice: rezultă din unicitatea unei funcții publice, care reprezintă un ansamblu de atribuții ce corespunde unui interes public, pe care funcționarul public trebuie să îl satisfacă. Nimeni nu poate fi investit decât cu o singură funcție retribuită de stat, raion sau comună, cu salariu, diurnă sau orice altă indemnizație. În general un funcționar public nu poate avea interese contrarii colectivității pe care o servește și, ca atare, nu ar putea desfășura activități lucrative în scop personal. În ceea ce privește cumulul de funcții administrative, prin lege s-a admis ca un funcționar, angajat într-un serviciu public, ar putea desfășura temporar/parțial o activitate remunerată pentru un alt serviciu al administrației, cu două condiții: să se încadreze în limitele plafonului de venituri prevăzut de legea salarizării și să aibă acordul administrației publice unde lucrează.

Legea, stipulează expres că funcționarii publici nu pot deține alte funcții și nu pot desfășura alte activități, remunerate sau neremunerate, și că prin definiție, calitatea de funcționar public este incompatibilă cu orice altă funcție publică decât cea în care a fost numit. Reglementarea incompatibilităților vizează protejarea valorilor sociale care privesc imparțialitatea în exercitarea funcțiilor publice, având în vedere că funcțiile exercitate în stare de incompatibilitate se influențează sau se pot influența reciproc, funcția publică nemaiputând fi exercitată în condiții de obiectivitate și imparțialitate, fiind, astfel, vătămat principiul supremației interesului public.

Potrivit, prevederilor *articolului sus citat*, legiuitorul a indicat în care instituții și funcții, funcționarul public nu este în drept să desfășoare activități remunerate precum și modalitățile prin care acestea pot fi realizate.

Inspectorul de integritate, precizează că, pentru a se afla într-o situație de incompatibilitate, este suficient faptul că persoana ocupă concomitent două sau mai multe funcții (sau desfășoară două sau mai multe activități) al căror cumul este interzis de lege. De aici, în calitate de condiție *sine qua non*, rezultă că, pentru a exista incompatibilitate, este necesar ca persoana să fie implicată concomitent în cel puțin două activități diferite, la care se mai adaugă cerința că această cumulare să nu fie permisă de lege.

Se menționează, că la stabilirea stărilor de incompatibilitate, în cazul exercitării funcțiilor publice sânt utilizate și abordarea conceptele de „*funcție retribuită*”, „*funcții remunerate*” și „*activitate remunerată*”. La caz se reține că, legislația națională nu conține precizări exprese care sunt funcții expres reglementate ca neremunerate și dacă va fi considerată neremunerată o funcție, în cazul în care persoana renunță la remunerare.

Conform, *Ordinul Ministrului muncii, protecției sociale și familiei nr. 22 din 03.03.2014 privind aprobarea Clasificatorului ocupațiilor din Republica Moldova*, funcția – reprezintă **activitatea** desfășurată de o persoană într-o ierarhie funcțională de conducere sau execuție, iar potrivit *Legii nr. 158/2008*, funcția publică - reprezintă ansamblul atribuțiilor și obligațiilor stabilite în temeiul legii, în scopul realizării prerogativelor de putere publică.

Potrivit, *Opinieii Comisiei juridice, numiri și imunități a Parlamentului RM nr. 96 din 17.03.2014*, prin noțiunea „*retribuit*” se înțelege a plăti cuiva o sumă de bani pentru o muncă prestată, altfel spus, o remunerare, iar sensul termenului „*remunerare*” este cel de încasare a unei sume de bani sau a unui/unor bunuri în schimbul unei munci/activități prestate. Respectiv „*funcție retribuită*” și „*funcție remunerată*”, sunt noțiuni care au același sens, având în vedere faptul că cuvintele retribuită sau remunerată sunt sinonime.

Totodată, noțiunea de „*funcție remunerată*” urmează a nu fi confundată cu cea de „*activitate remunerată*”, ce-a din urmă având o sferă mai redusă de cuprindere. Or, activități remunerate pot fi desfășurate în cadrul unor funcții, fapt prevăzut de *art. 25 Legii nr. 158/2008*.

Pe cale de consecință, se explică că exercitarea mandatului de consilier reprezintă de fapt o **activitate remunerată**.

În susținerea acestei afirmații, inspectorul menționează că *art. 11 alin. (1) și art. 24 alin. (3) din Legea nr. 768/2000 privind statutul alesului local*, stipulează că: „**alesului local care a participat la ședința consiliului i se acordă o indemnizație pentru fiecare zi de participare la ședința consiliului, iar participarea consilierului la ședința consiliului este obligatorie**, din ce rezultă că pentru munca desfășurată la ședințele consiliului, consilierul consiliului este retribuit (remunerat), iar activitatea acestuia se încadrează în noțiunea de activitate remunerată.”

Potrivit, *art. 7 din Carta Europeană a Autonomiei Locale*, „*statutul aleșilor locali trebuie să asigure liberul exercițiu al mandatului lor*”, iar *alin. 2* dezvoltă aceiași prevedere: „*El trebuie să permită compensația financiară adecvată a cheltuielilor cauzate în exercițiul mandatului lor și, dacă este cazul, compensația financiară a câștigurilor pierdute sau o remunerare a muncii îndeplinite și o asigurare socială corespunzătoare*”.

Totodată, inspectorul menționează că, necunoașterea și neaplicarea conformă a legii, nu reprezintă o scuză plauzibilă întru justificarea exonerării de răspundere generată de situația de incompatibilitate abordată în prezenta speță (*nemo legem ignorare censetur*), în contextul în care, în

virtutea exercitării funcției de demnitate publică, dânsul a avut obligația cunoașterii actelor normative aplicabile statutului funcției/mandatului deținut. Informația fiind accesibilă urmare publicării acestora în corespundere cu *art. 56 alin. (4) din Legea cu privire la actele normative (anterior Legea cu privire la actele legislative)*, în Registrul de stat al actelor juridice, precum și în Monitorul Oficial al RM.

Prin urmare, nimeni nu poate fi considerat că nu cunoaște legea, *adagiu latin* ce exprimă principiul potrivit căruia se prezumă că toată lumea cunoaște legea și nimeni nu poate fi apărat de răspundere invocând necunoașterea prevederilor ei; eroarea de drept nu exonerează de răspundere. Cunoașterea și respectarea legilor este o îndatorire primordială a tuturor cetățenilor, înscrisă în Constituție. Cunoașterea și respectarea legii definesc atitudinea civică, comportamentul etic, grija față de valorile sociale, apărate și promovate prin actele normative, față de interesele fundamentale ale întăririi și dezvoltării societății. Legile și celelalte acte normative sunt aduse la cunoștința cetățenilor prin publicarea lor în „Monitorul Oficial al Republicii Moldova”.

Cu titlu de consecință, inspectorul de integritate conchide că simpla deținere simultană a celor două calități este o condiție atât esențială, cât și suficientă, pentru constatarea existenței stării de incompatibilitate.

Situațiile de incompatibilitate sunt stabilite expres de lege și are ca fundament raționamentul asigurarea realizării principiului separației puterilor, garantarea exercitării cu imparțialitate și profesionalism a funcțiilor respective, în vederea asigurării independenței de acțiune a persoanei ce ocupă o funcție publică sau de demnitate publică, a evitării concentrării de către una și aceeași persoană a unor prerogative excesive, precum și a ocrotirii integrității profesionale a acesteia.

Incompatibilitatea nu constituie doar o măsură de protecție a funcției, în considerarea căreia a fost instituită, dar și a acelor cu care această funcție devine incompatibilă, împiedicând cumularea acestora.

4) Termenul de soluționare a situației de incompatibilitate, efectele și consecințele.

Inspectorul de integritate reține că, odată ce incompatibilitatea presupune interdicție prevăzută de lege, de a cumula două funcții, în vederea asigurării eliminării și soluționării situației respective, legislația acordă în acest sens o perioadă de timp în decursul căreia titularul funcției este obligat să aleagă între prima funcție și cea nouă. În limita acestui termen, persoana urmează să-și înceteze situația de incompatibilitate prin renunțare la una din funcțiile deținute.

Potrivit *art. 25, alin. (6) din Legea nr.158/2008*, rezultă că situația de incompatibilitate prevăzută la alin. (2), din articolul menționat, **urmează să înceteze pe parcursul unei luni** din momentul apariției acesteia. Dacă nu a eliminat situația de incompatibilitate în termenul prevăzut, funcționarul public este destituit din funcție.

Se explică că, odată ce persoana supusă controlului a fost numită în funcția publică de specialist în probleme de construcții, drumuri și locuințe, arhitect în cadrul Primăriei or. Glodeni și ulterior a optat pentru o altă funcție (consilier/vicepreședinte de raion), aceasta a avut termenul legal o lună pentru a soluționa starea de incompatibilitate. Persoana supusă controlului urma să demisioneze din funcția incompatibilă cu calitatea de funcționar public sau viceversa, dacă acesta decidea să rămână în funcția anterioară, să renunțe la mandatul de consilier.

Or, pentru a rămâne în funcția nouă (consilier/vicepreședinte de raion), legislația prescrie termenul de 30 de zile, termen este dedus din dispozițiile *lit. c) al art. 21 din Legea nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală* care prevede că „*Consilierul poate fi prezent la ședința consiliului, însă nu participă la adoptarea deciziilor în condițiile existenței unui conflict*

de interese, atunci când se află în situație de incompatibilitate, conform prezentei legi și Legii privind statutul alesului local, iar incompatibilitatea durează mai mult de 30 de zile de la data apariției”.

Reieșind din cele expuse, stabilirea termenului pentru întreprinderea acțiunilor în vederea înlăturării stării de incompatibilitate constituie o perioadă tranzitorie, în decursul căreia **persoana urma să se conformeze prevederilor legale și să opteze pentru una din funcțiile care nu pot fi exercitate concomitent, acționând în consecință**. Unica conduită legală a acestuia era să întreprindă toate acțiunile necesare în termen de 30 de zile din ziua validării mandatului de Consilier în cadrul Consiliului raional Glodeni, în vederea eliminării incompatibilității, adică termen calculat din data de **29.10.2019** (ziua validării mandatului de consilier în cadrul Consiliului raional Cantemir).

În lumina celor menționate, inspectorul de integritate subliniază că persoana supusă controlului a depășit termenul de prescripție pentru soluționarea incompatibilității, iar ca urmare, acesta s-a aflat în stare de incompatibilitate nesoluționată deoarece, pe lângă funcția publică deținută în cadrul Primăriei orașului Glodeni a deținut simultan mandatul de consilier, în perioada 29.10.2019-11.12.2019 (data suspendării funcției publice).

Respectiv, în baza cererii de solicitare a mandatului de consilier care a fost depusă abia la 09.01.2020, prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 3589 din 15.01.2020 a fost ridicat mandatul de consilier al persoanei supuse controlului.

Pe cale de consecință, se menționează că potrivit *art. 64 alin. (1), lit. c) al Legii nr. 158/2008 privind funcția publică și statutul funcționarului public, persoana/organul care are competența legală de numire în funcție va dispune destituirea din funcția publică printr-un act administrativ, care se comunică funcționarului public în termen de 5 zile lucrătoare de la emitere, însă anterior datei destituirii din funcția publică, dacă s-a ivit un motiv legal de incompatibilitate, iar funcționarul public nu acționează pentru încetarea acesteia în termenul stabilit de prezenta lege.*

Conform *art. 23 alin. (3) al Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat starea de incompatibilitate nesoluționată constituie **temei pentru încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de servicii ale acestuia***. Aliniatul (6) al aceluiași articol prevede că, *subiectul declarării eliberat sau destituit din funcție potrivit prevederilor alin (3)-(5) este decăzut din dreptul de a mai exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electorale, pe o perioadă de 3 ani de la data eliberării sau destituirii din funcția publică ori de demnitate publică respectivă sau din data încetării de drept a mandatului său.*

Conform *alin. (7) al aceluiași articol, în cazul în care persoana nu mai ocupă o funcție publică sau de demnitate publică la data constatării [...] stării de incompatibilitate [...], interdicția de 3 ani se aplică potrivit legii, de la data la care a rămas definitiv actul de constatare sau, respectiv, a rămas definitivă și irevocabilă hotărârea judecătorească prin care se confirmă existența averii nejustificate, a stării de incompatibilitate ori a conflictului de interese*. Potrivit *art. 23 alin. (8) al Legii nr. 133/2016*, Autoritatea Națională de Integritate ține Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

II. Concluzii

Reieșind din cele relatate, punctul de vedere și prevederile legale ce guvernează speța, inspectorul consideră că, toate probele acumulate la dosar dovedesc pe deplin temeinicia faptului că persoana supusă controlului **s-a aflat în stare de incompatibilitate nesoluționată în termenul legal, manifestată prin deținerea/exercitarea funcției publice de specialist în probleme de construcții, drumuri și locuințe, arhitect în cadrul Primăriei or. Glodeni simultan cu mandatul de consilier**

în cadrul Consiliului raional Glodeni, a încălcat regimul juridic al incompatibilităților, fapt prin care nu s-a conformat normelor imperative ale *art. 25 din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public* și *art. 16 din Legea nr. 133 din 17.06.2016 privind declararea averii și intereselor personale*. Or, conform *alin. (2) al art. 24 din Legea nr. 158/2008*, funcționarul public este obligat să respecte întocmai regimul juridic al incompatibilităților.

În acest sens, inspectorul de integritate reține că în activitatea sa instituită prin lege urmează să țină cont de prevederile *art. 137 din Codul Administrativ al Republicii Moldova*, potrivit cărora: **„[...] Stările de fapt identice în esență se tratează identic. [...] Dacă într-un caz autoritatea publică și-a exercitat dreptul discreționar într-un anumit mod, atunci în cazuri similare ea este obligată să își exercite dreptul discreționar în același mod”**. Dreptul discreționar este un drept inalienabil acordat autorității publice, în acest sens prin lege, care are ca scop aplicarea uniformă a normelor de drept în domeniu, asigurarea securității raporturilor juridice în domeniu, previzibilitatea actului, precum și interpretările constante a aceluiași norme de drept la soluționarea cazurilor concrete.

În această ordine de idei, în jurisprudența sa, instanța de judecată în *cauza Lavric Gheorghe vs Comisia Națională de Integritate (Autoritate Națională de Integritate)*, dosar nr. 3-647/16 din 19.05.2016 precum și *cauza Valeriu Diacioc vs Autoritate Națională de Integritate*, dosar nr. 3a-537/17 din 27.05.2017, a constatat încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, manifestat prin deținerea concomitentă a funcției publice și a calității de consilier raional. Or, dacă legea se impune instanțelor judecătorești prin ea însăși, hotărârile instanțelor judecătorești constituie un izvor de drept, doar atunci când în urma unor repetate soluții în același sens se revine asupra lor și sunt considerate ca formând o regulă de drept obligatorie.

Potrivit *lit. a)*, *alin. (2) al art. 7 și art. 19 din Legea nr. 132/2016*, Autoritatea Națională de Integritate, în persoana inspectorului de integritate, constată încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, iar în conformitate cu *art. 5 din aceeași Lege*, aceasta asigură integritatea în exercitarea funcției publice sau funcției de demnitate publică și prevenirea corupției prin realizarea controlului [...] privind respectarea regimului juridic [...], al incompatibilităților, [...].

În corespundere cu prevederile *lit. b)*, *alin. (1) al art. 38 din Legea 132/2016*, „în urma controlului privind respectarea regimului juridic [...] al incompatibilităților, [...] inspectorul de integritate emite un act de constatare în cazul în care stabilește că persoana supusă controlului **s-a aflat ori se află în stare de incompatibilitate**”.

Potrivit *alin. (1) al art. 40 din aceeași lege*, din momentul în care actul de constatare a încălcării regimului juridic al incompatibilităților rămâne definitiv, Autoritatea sesizează, în termen de 15 zile, conducerea organizației publice sau a autorității responsabile de numirea în funcție a subiectului declarării în vederea încetării mandatului acestuia, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale acestuia.

De asemenea, inspectorul notează că elementele faptelor săvârșite de către persoana supusă controlului corespund elementelor constitutive ale contravenției prevăzute la *art. 313⁴ din Codul Contravențional*, în vigoare la momentul săvârșirii.

Având în vedere cele constatate, conducându-se de **prevederile art. 19, 35-37, art. 38 alin. (1), lit. b) și 40 din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, art. 23, alin. (3), (6)-(8) din Legea 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale și art. 25, alin. (1), alin. (2), lit. a) și alin. (6) din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public**, inspectorul de integritate,

DECIDE:

1. Se constată că dl Țarnă Marian, a încălcat regimul juridic al incompatibilităților, manifestată prin nesoluționarea în termen legal a situației de incompatibilitate prin deținerea/exercitarea simultană a **funcției publice** (*specialist în probleme de construcții, drumuri și locuințe, arhitect în cadrul Primăriei or. Glodeni*) și a **mandatului de consilier în cadrul Consiliului raional Glodeni**.

2. Se sesizează Primăria orașului Glodeni, în termen de 15 zile din momentul în care actul de constatare va rămâne definitiv, în vederea încetării raporturilor de muncă cu dl Țarnă Marian,

3. Se decede dl Țarnă Marian din dreptul de a exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electorale, pe o perioadă de 3 ani din eliberării sau destituirii din funcția publică ori de demnitate publică respectivă sau din data încetării de drept a mandatului său, sau din data rămânerii definitive a actului de constatare, ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența stării de incompatibilitate;

4. Se înscrie dl Țarnă Marian în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică din data eliberării sau destituirii din funcție, sau din data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența stării de incompatibilitate,

5. Se aduce la cunoștința dl Țarnă Marian actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta, în termen de 15 zile de la primirea acestuia, în instanța de contencios administrativ.

**Inspector de integritate
al Inspectoratului de Integritate**

Andrian FETESCU